PROPERTY OF ACKU

DAILY ارادہ

د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

۱۰۲۷

AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER A.M.R.C

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ. ش

یولسم کال – دویمه دوره، ۱۰۲۷ مه گڼه، پر له پسې ۲۱۰۲ گڼه د ۱۳۹۰ ل.د غويي ۵ مه – د دوشنبې ورځ، د ۱۴۳۲ هـ.ق جمادي الاول ۲۰ مه د ۲۰۱۱ د اپریل ۲۵ مه

څلور بهرني سرتېري ووژل شول

د ناټو پر مشرۍ نړیوالو سوله ساتو ځواکونو د افغانستان په سوېل او ختیځ کې ۴ خپلو څلورو سرتېرو دوژل کېدو خبر ورکړ. دغه خبر په کابل کې د یادو ځواکونو د مطبوعاتي دفتر له خوا د غويي پر ۴مه په ېلابېلو خپرو شویو خبرپاڼو کې ورکړل شوی دی. سرچینې زیاته کړې، چې دغه سرتېري یې ورمه ورځ د افغانستان په سوېل او ختیځ کې د چاودنو له امله وژل شوي دي. ایساف دوژل شویو سرتېرو هویت او د پېښو کره ځایونه نه دي په ډاګه کړي. د روان زېردي کال له پیله راهیسې د هېواد په ېلابېلو سیمو کې دوژل شویو بهرنیو سرتېرو شمېر ۱۴۰ تنو ته ورسېد.

پولیس محلی و ترس از شکل گیری نسل جدیدی از جنگسالاران

وزارت داخله می‌گوید ۶۳ ولسوالی در جنوب، شرق، شمال و غرب کشور تحت پوشش امنیتی هفت هزار پولیس محلی قرار داده شده و قرار است، فعالیت این نیروها در سایر ولسوالی‌هایی که با تهدیدهای امنیتی رو به رو است، آغاز شود. وزارت داخله یونیفورم مشخص خاکی رنگ را برای نیروهای پولیس محلی تهیه کرده و پس از این تمام این نیروها با یونیفورم یکسان، ملبس می‌شوند. زمری بشری، سخنگوی وزارت داخله افغانستان دیروز گفت برنامهٔ استخدام و آموزش پولیس محلی تا زمانی ادامه خواهد یافت که به این نیروها نیاز باشد و در همه ولسوالی‌های ناامن پولیس محلی ایجاد می‌شود. بشری گفت: "این پروسه به وجه احسن به پیش می‌رود و در نقاطی که لازم بود، پولیس محلی ایجاد شده و مردم محلی نیز، از این پروسه عملا حمایت می‌کنند". به گفتهٔ سخنگوی وزارت داخله، هفت مرحلهٔ ایجاد پولیس محلی به پایان رسیده و در مرحلهٔ هشتم که به زودی آغاز می‌شود، پولیس محلی در ۱۴ ولسوالی دیگر مستقر می‌شود. ایجاد پولیس محلی طرح جنرال دیوید پتریوس، قوماندان عمومی نیروهای ناتو و امریکایی در افغانستان است. پتریوس این طرح را در عراق نیز، تطبیق کرده است و با مسلح کردن افراد محلی علیه نیروهای شورشی، از نا امنی‌ها و شورشگری‌های عراق کاست.

ولی تحلیلگران می‌گویند به دلیل تفاوت‌های عراق و افغانستان، این طرح می‌تواند، پیامدهای منفی را به دنبال داشته باشد. از یک طرف کنترول این نیروها مشکل به نظر می‌رسد، از سوی دیگر، احتمال نفوذ طالبان در این نیروها بیشتر از پولیس و اردوی ملی است. در همین حال، ایالات متحدهٔ امریکا طرح "پولیس محلی افغان" را یک راه حل موقت برای کمبود شدید نیروی پولیس در بسیاری نقاط کشور می‌داند، به

خصوص آنکه طالبان ص۳

افغانستان له یوه بل ناورین سره مخ کېدونکی دی!

میوند

اوبه د ژوندانه لومړنی اړتیا ده او له اوبو پرته ژوند ناممکن دی. د ځمکې پر سره هره ابادي او هره چاره له اوبو سره تړلې ده، په هغو ځایونو کې چې اوبه نشته، هلته ژوند او ابادي هم نشته. خو اوبه هم څو ډولونه لري، ځینې هغه دي، چې یوازې د خړوبولو لپاره په کار پرې، ځینې هغه دي، چې په رغنیزو چارو او نورو برخو کې لګول کېږي او یوه برخه یې هغه اوبه دي، چې د انسانانو د څښلو لپاره په کار پرې او هغه اوبه پاکې او صحي اوبه بلل کېږي او دا ډول اوبه تر نورو ډولونو یو څه په سختۍ او زحمت پیدا کېږي. سره له دې چې افغانستان د پاکو اوبو د رلودلو له امله یو غني هېواد دی، خو بیا هم د پاکو او صحي اوبو د کمښت له سختې ستونزې سره مخ دی. غرنی سیمې او د هغو اوبه تر یوې اندازې صحیتوب ته ورنږدې دي، خو په هغو سیمو کې چې په هواره کې موقعیت لري او په ډېر نفوس په کې ژوند کوي اوبه یې له یو لړ چلتیو سره مخ کېدونکې دي. له هغې جملې نه یو هم کابل ښار دی، چې تر ځمکې لاندې اوبه یې د چټلوالي په خوا ځي او د ځېرونکو په اند ورځ په ورځ یې د چټلوالي اندازه په بره ځي او دا د میلیونونو کسانو پر وړاندې هغه ستر ناوین بولي، چې تر جګړې یې هم زیانونه خطرناک ښودل کېږي. په همدې تړاو د شنبې په ورځ په کابل کې د ځمکپوهنې د نړیوالې ورځې د لمانځنې په ویاړ په جوړه شوې غونډه کې د کابل پوهنتون د

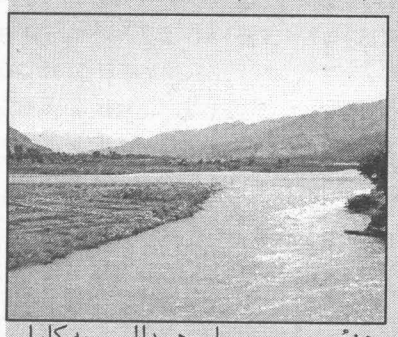

ځمکپوهنې د پوهنځي رییس وویل، همدا اوس په کابل کې په سلو کې له شپېتو نه تر اویاو فیصدو پورې اوبه ککړې دي. یو شمېر ځمکپوهان خبرداری ورکوي، که په کابل کې تر ځمکې لاندې اوبو د خوندي کولو لپاره بېړني ګامونه پورته نه شي، نو په تر راتلونکو څو کلونو کې به د ډډې ښار خلک له یو بل لوی ناورین سره مخامخ شي. د کابل پوهنتون د ځمکپوهنې د پوهنځي رییس محمد نعیم اقرار یادې غونډې ته وویل، چې په راتلونکو څو کلونو کې به افغانستان په ځانګړي ډول کابل د پاکو اوبو له کمښت او د ککړ چاپیریال له امله کړپرې. "دېرش کاله افغانان جنګ وځپل او وروسته له دې دا ویلای شم، چې په راتلونکي کې به افغان له د پاکو اوبو له کمښت، د ککړې هوا او د خوړو له ککړتیا سره لاس او

۳مخ

مجلس نماینده گان و چهار اولویت ملی ۲

د هلمند د سولې د عالي شورا غړی ووژل شو

ولسمشر حامد کرزي هغه برید په کلکه وغانده، چې له امله یې د هلمند ولایت د سولې د عالي شورا غړی او د مارجې پخوانی ولسوال حاجی عبدالظاهر ووژل شو. د هلمند والي ویاند داوود احمد د غويي پر ۴مه وویل، حاجي ظاهر خان ورمه شپه د هلمند ولایت د مرکز لښکر ګاه اړونده د کارتې لګان په سیمه کې د ناپېژاندو وسلوالو له خوا ووژل شو. هغه زیاته کړه، چې نومورې په کارتې لګان کې مېلمه و، چې ناپېژاند وسلوال یې کور ته ننوتي، هغه یې وژلی او بیا پر تېښته بریالي شوي دي. حاجي ظاهر وروسته له هغه د مارجې د ولسوال په توګه وټاکل شو، چې دغه ولسوالي د ۱۳۸۸ لمریز کال د کب پر میاشت کې له وسلوالو طالبانو ونیول شوه. خو له شپږو میاشتو دندې وروسته نومورې استعفا ورکړه او په دې وروستیو کې د هلمند د سولې د عالي شورا د ولایتي څانګې د غړې په توګه وټاکل شو. نومورې په هلمند کې د دغې شورا د دارالانشاء د دفتر غړیتوب هم درلود. د هغه د وژنې مسوولیت تر اوسه کومې ډلې پر غاړه نه دی اخیستی.

کابل بانک کرزي ته د کمپاین له امله له سقوط سره مخ شوی

رسنیو راپور ورکړی چې د کابل بانک یو شمېر ونډه لرونکو په ملیونونو ډالر د ولسمشر کرزي په تېر ځل انتخاباتو کې لګولي دي. د مالیې وزارت یوې سرچینې چې نه یې غوښتل نوم یې خپور شي ویلي چې د کابل بانک شریکانو د ولسمشري د انتخاباتو په درشل کې په دوبي کې د دغه بانک دیوه غړي محمود کرزي په کور کې غونډه کړې وه او په دغه غونډه کې شیرخان فرنود، خلیل فیروزي، حاجي حسین او یو شمېر نورو بانکي سهمدارانو په خپل وار سره له یوه میلیون څخه نیولې تر پنځه میلیونه امریکایي ډالرو پورې د کرزي کمپاین ته په جوړ شوي صندوق

۳مخ

عدم پذیرش هیأت افغانی از سوی پاکستان؟!

پاکستان هیأت افغانی را برای حل مشکلات ترانزیتی و تجارتی با این کشور نپذیرفت.

به گفتهٔ منابع اتاق تجارتی و صنایع، مقام های پاکستانی می گویند که در حال حاضر، برای این گفتگوها آماده گی ندارند. این در حالی است که چند روز پیش صدراعظم پاکستان در سفرش به کابل، آماده گی کشورش را برای حل مشکلات ترانزیتی و تجارتی با افغانستان اعلام کرد. اتاق تجارت و صنایع، دولت را به بی تفاوتی در برابر کارشکنی های پاکستان به خاطر عملی شدن پیمان ترانزیتی و تجارتی میان دو کشور متهم می کند و می گوید، دولت پاکستان در گفته هایش صادق نیست. این نهاد می گوید، با وجود وعده های رهبران پاکستان، کانتینترهای تاجران افغان هنوز هم در بندر کراچی و گدام های پیشاور متوقف مانده است و تاکنون بخش اندک آن بارگیری شده است. به گزارش شبکهٔ اطلاع رسانی افغانستان، این در حالی است که پیش از این نیز، وزارت تجارت و صنایع، مقام های پاکستانی را به عدم صداقت در حل مشکلات موجود متهم کرده بود. از سویی هم گفته می شود که بیش از ۳۰ درصد از مواد خوراکی موجود در کانتینرها متوقف مانده در بندر کراچی فاسد شده است و تجار خواهان جبران خسارت از سوی پاکستان هستند.

د لوی او بښونکي خدای ج په نامه

سر مقاله

که لويديځ غواړي، په افغانستان کې له ماتې او رسوايۍ څخه بچ شي!؟

په دې وروستيو کې داسې ګنګوسو او اوازو ډېر زور اخيستی، چې ګواکې د لويديځ ستر لس کلن پوځي ماموريت په افغانستان ناچله، تر تاريخ تېر او د ماتې په درشل کې دی. اوسمهال ډېرې کارپوهان پر دې باور دي، چې لويديځ له دې سره سره، چې په تېرو لسو کلونو کې يې په افغانستان ستړې پانګونې وکړې، قربانۍ يې ورکړې، د دغه هېواد په لر او بر کې يې بې شمېره پوځي عمليات ترسره کړل، خو بيا هم د ماتې او بهوسۍ په دروازه کې ولاړ دی.

په دې اوږده موده کې له دومره زياتو امکاناتو او فرصتونو سره سره دوی و نشو کړای، لږ تر لږه په افغانستان کې داسې نظام چې له فساد، درغليو، مافيايي ډلو تپلو، زورواکو، خپلسريو او قانون ماتوونکو څخه پاک وي، رامنځ ته کړي او افغانان پر دې ډاډه کړي، چې هېواد يې د قانون والي او ولسواکۍ پر لور ګامونه اخلي او نور به دوی په خپل هېواد کې د سالمې اداړې او وړ نظام له قحط سره نه مخامخېږي.

خو دا دی سږ کال په افغانستان کې د نړيوالې ټولنې د شتون لسم کال هم پوره کېدونکی دی، دلته په ميليارډونو ډالر مصرف شول، په زرګونه بهرني او کورني عسکر قرباني شول، په لسګونو زره عامو افغانانو خپل ژوند له لاسه ورکړ، خو بيا هم په هېواد کې ولسواکي له ټکنيو ستونزو سره مخ او نړيواله ټولنه جمع افغان دولت د سوونو زرو سرتېرو او عسکرو په درلودلو سره، پر دې نه دي توانېدلي، چې لږ تر لږه د افغانانو د امن غمه وخوري او دوی د ديوې سوکالې راتلونکی لپاره هيلمن کړي.

په هېواد کې حاکم خراب امنيتي وضعيت او ورځني تاريخوالي، چې دمګړۍ افغانان ورسره عادي شوی، که په هېڅ وشمېرو، د افغان وګړو زړه درودنکی او ناوړينجن فقر او بېوزلي، بيکاري، ټولنيزې ستونزې په هېڅ صورت، د ستر ګو پټولو نه دي.

همدا اوس افغانان په نړۍ کې تر ټولو بېوزله ولس، تر ټوله بې کسه ولس، چې هره ورځ وژل کېږي، خو څوک يې پوښتنه هم نه کوي، تر ټولو رټل شوی او ځپل شوی ولس دی. د دې ټولو بدمرغيو او بدبختيو مسوولیت د چا پر غاړه دی؟ دا ښکاره خبره ده، که نړيوالې ټولنې خپل دغه ستر ماموريت سم پلان کړای وی، په افغانستان کې د شتو او عيني واقعيتونو په پام کې نيولو سره يې ګام اخيستی وای او د افغانستان له رسم او دود سره سم يې حرکت کړی وای، د ټوپک پر ځای يې ډېره اتکا پر سياسي لارو چارو کړې وای، وړ، ملي او صادق او پاک کسان يې د افغانانو پر سرونو حاکمان کړي وای، او همدارنګه افغان دولت، خپل حد او اندازه پېژندلې وای، د خپل غم ځپلي ولس چې د درېيو لسيزو جګړو په اور کې لولپه شوی، درد او رنځ يې درک کړی وای، اوس به نه دغه بدمرغۍ پر افغانانو راچاپېرې وای او نه به هم ناټو او لويديځ د بالفعل ماتې پولې ته رسېدلې وای.

په هر حال، اوس لارې چارې لا ورکې نه دي، د افغان غمېزې دهوای او په افغان خاوره کې د لويديځ د ستر ماموريت د شرموونکې ماتې د مخنيوي، شونتيا اوس هم موجوده ده، خو دا يوازې په خبرو نه، بلکې عملي ګامونه غواړي. نړيوالې ټولنې ته په کار ده، چې د افغانستان د ماموريت په تړاو په بنسټيزه توګه له سره غور او له تېرو لسو کلونو څخه په عبرت اخيستلو سره، افغانانو او هېواد ته له نوي نظر او ليدلوري وګوري. دا ښکاره خبره ده، چې په افغانستان کې د ټوپک له خولې خبرې نه يوازې کوم ځای نه نيسي، بلکې د ستونزو او ربړونو د لا زياتېدو لامل هم ګرځي. که ناټو او نړيواله ټولنه دې ټکيو ته پام ونه کړي او بيا هم پر زړو کرښو تګ مناسب وبولي، نو له شک پرته چې دا خبره به عيني او بالفعل مصداق پيدا کړي، چې ناټو او نړيواله ټولنه د امپراتورانو د هدېرې خوراک شول!

مجلس نماینده گان و چهار اولویت ملی

قسمت دوم و پایانی ـ دکتر هیکل

برخی استدلال می نمایند که علایم و شواهدی وجود دارد که در صفوف طالبان اختلافات ایجاد گردیده و تمایلاتی برای مذاکرات و جود دارد. پیوستن عده یی به پروسهٔ صلح را گواه بر پیشرفت این پروسه می دانند. علایم و شواهد مبنی بر اختلاف در صفوف طالبان نخست می تواند، دلایل دیگری به غیر از سیاست گرنش حکومت افغانستان داشته باشد. عوامل مهمی برای این اختلافات می تواند وجود داشته باشند: وابستگی های چند بعدی در صفوف مخالفان، تغییر تکتیک و حتا استراتیژی در زیر فشار نظامی را می توان به حیث مثال تذکر داد. دوم، اختلافات متذکره نمی تواند، از لحاظ علمی نشانهٔ آن باشد که این اختلافات بر سر مذاکرات با حکومت افغانستان به میان آمده است. پیوستن یک عده به به اصطلاح پروسهٔ صلح می تواند، تکتیکی باشد. ممکن است، این افراد به آن صفوفی تعلق داشته باشند که در پیوند ایدیولوژیک و سازمانی با طالبان قرار ندارند و در زیر فشار نظامی یا برای استفادهٔ سیاسی –اقتصادی از وضعیت موجود از یک صحنهٔ تنگ و پر از مخاطره خواسته اند، به فعالیت های خود در یک صحنهٔ مصون تر ادامه دهند. تشکیل اربکی های این چنین زمینه را برای این افراد مساعد می سازد. برای مبارزان چریکی طالبان نیز، چنین شرایط فرصت های خوبی را میسر می سازد.

استدلال های متذکره هیچ نوع اساس تجربی در زنده گی واقعی ندارد؛ در حالی که شواهدی مانند تشویق مردم به اعتراض و قیام، دست داشتن در به خشونت کشاندن تظاهرات و تشدید حملات وجود دارد که برخلاف آن را به اثبات می رساند.

ما همچنان می دانیم که مقاومت مسلحانه از دو مرکز القاعده و طالب رهبری می گردد. مخالفان مسلح افغانستان به این ترتیب ترکیبی از طالبان و اجیران جنگی خارجی اند. صفوف این مقاومت را همچنان عناصری تشکیل می دهد که به انگیزه های متفاوت می جنگند: تاسیس حکومت اسلامی، جنگ علیه خارجیان، نارضایتی از حکومت کنونی و استفاده جویان در این میان اند. درشرایطی که جنگ و مصالحه "چیزهایی را برای دادن گرفتن" ممکن می سازد، تبادلهٔ نیروهای بالفعل و بالقوه و تغییر مواضع یک امر طبیعی می باشد. در چنین شرایط نه تنها برای جنگاوران مشوق هایی برای انصراف وجود دارد، بلکه انگیزه های برای پیوستن به صفوف مخالفان نیز وجود دارد. بیعدالتی و بمباردمان ها حتا سربازگیری را از میان نفوس سهلتر می سازد.

درحالی که نیروهای مسلح مخالف به حلقاتی در پاکستان از یکسو و با القاعده از سوی دیگر و باز با حلقه هایی از جامعهٔ بین المللی رابطه دارند، حکومت افغانستان نیز، در چنین وابستگی عمل می نماید. تنها رابطهٔ ناموجود، عبارت از رابطهٔ اینها با منافع ملی کشور است.

چنین وضع سوال هایی را در برابر همه قرار می دهد و مجلس نماینده گان و پارلمان کشورهم وظیفه و هم مسوولیت بازخواست را بر عهده دارد.

این احتمال، در صورتی که شرایط بدین منوال ادامه یابد، وجود دارد که رابطهٔ اسیمیتریک میان آنچه حکومت انجام می دهد و آنچه مخالفان مسلح در پیش گرفته اند، موجبات اعتراض جمعی را فراهم سازد. این یگانه نقطهٔ غلیان نمی باشد.

۲. بحران انتخابات:

انتخابات مجلس نماینده گان این بار با اعلام نتایج آن پایان نمی یابد. انتخاباتی که سپری شد نه تنها به دلیل تقلب ها و تخلف های رسمی، علنی و سری آن، و نه محض به دلیل ساختاری بودن این تقلب ها و تخلف ها در سینهٔ تاریخ ملی افغان ها باقی خواهد ماند، بلکه به مثالی در مبارزات سیاسی در تاریخ سیاسی ممکن است، مبدل گردد. انتخابات ۱۳۸۹ که مبارزات درونی متحدان ملی ایلیت سیاسی حاکم را از حالت پنهانی بیرون آورد،احتمال می رود که به انگیزهٔ جنبش اعتراض سیاسی در کشور نیز، مبدل گردد. مجلس نماینده گان در نخستین روزهای کار خود به این مسأله توجه کرد و به اتفاق آراء تصمیم گرفت، محکمهٔ اختصاصی را در این رابطه غیرقانونی اعلام نماید و خواستار الغای آن محکمه گردید، تا پروسهٔ تصمیم گیری را نابود سازد. به این مسأله به گمان اغلب بر سایر وظایف مقدماتی درونی مجلس اولویت و ارجحیت داده شده بود. بدون شک این حرکت مجلس نماینده گان برای حفظ منافع گروپی صورت گرفت، و بادرنظرداشت سایر وظایف درونی حتا وظایف قانونی ارجحیت داشت. آیندهٔ نزدیک توانایی، مهارت ها و شایستگی مجلس را در مسایل ملی مانند موضعگیری این مجلس در انتخاب میان منافع خود و دیگران امتحان خواهد کرد.

نماینده گی از مردم و به احتمال قوی اکثریت مردم نه مردم به معنای جمعیتی که به نمایندهٔ مفروض رای داده، مستلزم آن است که خواست ها و نیازمندی های مردم –صرف نظر از وابستگی های سمتی، قومی، زبانی و مذهبی –پس از جمعبندی و اولویت بندی در اجندای سیاسی قرار داده شود و به هدف تحقق به محورهای مبارزه مبدل گردد. اجرای مسوولانهٔ این ماموریت نشانهٔ مشروعیت مجلسین پارلمان می تواند باشد و به آنها شایستگی نظارت از کارکردهای قوهٔ اجراییه را می بخشد.

سوال شایستگی نماینده گی در هر صورت یکی از نقاط داغ در بحران انتخابات می باشد. کی ها شایستهٔ نماینده گی از مردم اند؟ آ نهایی که برنده اعلام شده اند و یا آنانی که ادعای مخالف دارند؟ به گمان اغلب انتخابات به حیث یک تمثیل سیاسی، به وسیلهٔ تمثیل سیاسی دیگر دنبال می گردد و میان مدعیان نماینده گی از مردم در پرنسیپ تفاوت کمتر وجود دارد. مشابهت ها میان آنان بیشتر از تفاوت هایی است که بر آنها تاکید می شود. کارآیی پارلمان گذشته و کنونی بستگی به این دارد که اعضای آن تاچه حد متقی و متخصص اند؟ از کدام موضع (گروپی یا ملی) عمل می نمایند؟ و تاچه حد از استقلال و پایه داری برخوردار اند؟

درست است که اساس محکمهٔ اختصاصی در قانون اساسی پیشبینی نشده است، مگر این اقدام با روحیهٔ اساسی یی تطابق دارد که قانون اساسی برآن استوار می باشد. تعیین کمیسیون سمع شکایات انتخاباتی به حیث مرجع نهایی تصمیم گیری در مورد شکایات به معنای تراکم و تمرکز صلاحیت های محاکم سه گانه در یک مرجع بیرون از دستگاه قضایی می باشد. اصل محاکم ثلاثه را مفکورهٔ تامین عدالت تشکیل می دهد و سلب آن از صلاحیت هیچ مرجعی نیست. بر اساس اصل اساسی حقوقی که هیچ صلاحیتی بدون مسوولیت و هیچ مسوولیتی بدون صلاحیت نمی تواند وجود داشته باشد، کمیسیون های تصمیم گیرنده مسوولیت پاسخ دهی را دارا اند. همانگونه یی که از لحاظ منطقی نمی توان پذیرفت که گرگ بررسی شکایت گوسپند از خودش را برعهده گیرد، بررسی شکایات از کمیسیون سمع شکایات یا کمیسیون مستقل انتخاباتی را باید به مرجع دیگری واگذار شد. محکمهٔ اختصاصی در این خصوص به حیث محکمهٔ استیناف عمل می نماید.

استدلال اساسی این است که می گویند: " آنکه را که پاک است، از محاسبه چه باک است؟"

۳. تلفات ملکی عملیات نظامی:

تلفات ملکی عملیات نظامی نیروهای آیساف در واقعیت امر شامل اعمال ناشیانه و غیر ناسیانه می گردد. عناصری در ارتکاب این اعمال به صورت مستقیم و غیرمستقیم دخیل اند که شامل عناصر کشف و گزارش دهی، قوماندە و عناصر اجراء کننده می باشد. سابقهٔ ده سال عملیات نظامی در یک کشور با سابقهٔ جنگ و مخاصمت متنوع نمونه های تلخ بی شماری را از تلفات به یاد دارد. نه تنها میراث های جنگ سی ساله که ماهیت ایدیولوژیک داشت و خصلت اتنیکی به آن افزوده شد، بر میزان تلفات ملکی می تواند، اثر داشته باشد، بلکه ماموریت سرکوبگرانه در یک جنگ نابرابر در شرایط غیرمتجانس در طی زمان نه تنها رابطه ها را موجب می گردد، بلکه رشد سایکالوژی معین خصومت را نیز موجب می گردد. ریشه یابی تلفات ملکی و مجازات مرتکبان آن برعهدهٔ حکومت قرار دارد؛ زیرا این حکومت است که متحد استراتیژیک آنانی است که این تلفات را به بار می آورند. حکومت همچنان مسولیت دارد، به چنین موارد رسیده گی نماید. این سوال نزد همه لاجواب مانده که حکومت مرکزی تا کنون چه اقدامات موثری را در این رابطه انجام اده است. ارزیابی های کمیسیون های تعیین شده و لفاظی های سیاسی از زمره در مورد جلوگیری از عملیات شبانه چه نتایج عملی را به بار آورده است؟ این مسأله با استراتیژی همکاری ایالات متحده امریکا و افغانستان رابطه دارد و می تواند بر مذاکرات مربوط اثر گذارد. آیا حکومت افغانستان بادرنظرداشت وابستگی های سیاسی و اقتصادی در گام نخست در موقعیتی قرار دارد که بتواند، به حیث جانب متساوی الحقوق/ جانب برابر و همتا بر این مسایل مذاکره و چنه بزند؟ بر اساس عرف، توافقات حکومت پس از تصویب پارلمان حیثیت اجرایی می یابد، در حالی که تدویر جرگهٔ عنعنوی برای بحث بر این مسأله به صورت لاتینت به معنای انکار یا نفی مشروعیت پارلمان می باشد. حکومت می خواهد این پیمان را از راه مصوون و مطمین تر بگذراند، راهی که به ساده گی بتواند به منزل مقصود بیانجامد. این بحث نیز از نظر مردم بخصوص روشنفکران و رسانه ها پنهان نگهداشته شده است. راه معمول در واقعیت امر باید پیموده شود و برای تدویر لویه جرگهٔ عنعنوی دلایل مهمتری مانند تعدیل قانون اساسی، تعیین استراتیژی برای مذاکرات صلح، مداخلات نظامی همسایگان و

عدالت انتقالی وجود ص ۳

مجلس نماینده گان و چهار اولویت ...

دارد. در صورت موجودیت یک فکتور اساسی انسجام سیاسی و ملی، تلفات ملکی فزاینده در توامیت با انگیزه های مرتبط به آن، این مسأله را به دومین نقطهٔ غلیان مبدل می سازد. مخالفان مسلح تلاش هایی را نجام داده اند، تا از روحیهٔ ضد امریکایی، ضد خارجی برای برافروختن اعتراض عمومی استفاده نمایند. تقویت چنین ذهنیت به این مسأله کمک بیشتر خواهد نمود.

مجلس نماینده گان کشور باید مسألهٔ تلفات ملکی را به حیث یک مسألهٔ اساسی و ملی تلقی نماید و آن را با همان قاطعیتی مطرح نماید که مسألهٔ محکمهٔ اختصاصی را در مورد انتخابات مطرح کرده است.

۴. مداخلات همسایه گان نزدیک:

چهارمین مسألهٔ عمده و کلیدی را مداخلات همسایگان تشکیل می دهد. این ماموریت دارای اهمیت سیاسی و امنیتی بسیار است؛ زیرا از لحاظ سیاسی بی توجهی ناشیانه یا غیرناشیانه به مداخلات نظامی همسایگان برای یک حکومت غیر قابل تصور است. حتا حکومت های وابسته و دست نشانده مسوولیت نگهداری و دفاع از قلمرو ارضی، آبی و فضایی تحت حاکمیت خود را دارد. در حدود حکومت های فدرال و کانفدرال و اتحادیهٔ دول مانند اتحادیهٔ اروپا به چنین مسایل به حیث فکتورهای اخلال کنندهٔ امنیت و نظم برخورد می شود.

اینکه چرا حکومت افغانستان به حفاظت سرحدات، تجاوزات سرحدی بخصوص از پاکستان و ایران حتا واکنش نشان نمی دهد، مسأله یی است که یک پارلمان واقعی به صورت حتم جدی تلقی می نماید. هم حکومت و هم پارلمان کشور تقصیر اغماض این مسایل را بر دوش دارند.

بر سرحدات افغانستان با دو کشور پاکستان و ایران، کشورهایی که عناصر اخلال کنندهٔ امنیت وارد افغانستان می گردند، اندکی مکث می نماییم.

سرحدات با پاکستان:

حکومت و ایلیت سیاسی حاکم در مجموع در رابطه با وخامت فزایندهٔ وضع امنیتی در کشور و ماموریت نظامیان جامعهٔ بین المللی چنین استدلال می نمایند که جنگ علیه تروریزم باید به آنجایی متمرکز ساخته شود که لانه های تروریزم وجود دارد. این موضعگیری به معنای درخواست کشاندن جنگ علیه تروریزم به پاکستان می باشد. در حالی که مسوولیت پیشبرد جنگ علیه تروریزم بر دوش نیروهای نظامی جامعهٔ بین المللی قرار دارد، نیروهای ملی افغانستان به حیث متحدان نظامی این جنگ در قلمرو افغانستان اند و به زودی مسوولیت تامین امنیت داخلی از نیروهای بین المللی به این نیروها منتقل می شود. حفظ سرحدات در هردو حالت وظیفه و مسوولیت حکومت و نیروهای ملی می باشد و مواد (۵ و ۸) قانون اساسی در این مورد صراحت دارد. پناه دادن به مراکز نیروهای مخالف یک کشور همسایه برخلاف موازین اخلاقی، اصول روابط بین المللی و حسن همجواری است. به همین منوال تربیت و تجهیز چنین عناصر و صدور آنها برای راه اندازی اعمال تخریب گران و کشتار انسان ها از موضع دوستانه چیزی که هم حکومت پاکستان و هم حکومت افغانستان مدعی آن هستند، فرسنگ ها فاصله دارد. حکومت افغانستان در حالی از نیروهای خارجی درخواست می نماید که جنگ علیه تروریزم را در پاکستان انجام دهد که خود به وظایف و مسوولیت های خود در رابطه با مداخلات و تجاوزات همسایگان به بی توجهی برخورد می نماید و حتا واکنش لفظی نیز، نشان نمی دهد. نماینده گان مردم در پارلمان کشور تا کنون این مسأله را در دستور کار خود قرار نداده است، گویی به آنها ربطی ندارد. اعتراض علیه مداخلات و دفاع از سرحدات نه تنها از وظایف اساسی دولت (حکومت و نیروهای مسلح کشور) است، بلکه بر تامین امنیت اثر دارد. مقام های حکومتی به کمربندهای امنیتی شهرها و مناطق توجه دارند، در حالی که به کمربند امنیتی کشور با بی تفاوتی برخورد می نمایند، کمربندی که مهمتر از کمربندهای شهری و حوزه یی از اهمیت سیاسی و نظامی برخوردار است. چنین برخورد ساحهٔ حاکمیت و امنیت را در زنده گی واقعی به کمربندهایی محدود می سازد که به حیث فلتر امنیتی فعالیت می نمایند.

سرحدات با ایران:

ما با وضعیت مشابهی در رابطه با ایران رو به رو هستیم. گزارش های مبتنی بر شواهد حاکی از آن است که همسایهٔ غربی افغانستان مخالفان مسلح را تربیت و تجهیز می نماید. گزارش هایی همچنان از تجاوزات مرزی حکایت دارد. نشانه های دستی و حسن همجواری در عرصهٔ تجارت نیز، در روابط ایران با افغانستان همانند روابط پاکستان با افغانستان وجود ندارد و تنها در ریتوریک سیاسی آن را می توان دریافت. هر دو کشور در سیاست خود در برابر افغانستن چنان عمل می نمایند که گویی از نفوذ موثر خود در حکومت و ادارهٔ افغانستان مطمین اند.

پارلمان کشور نتوانسته، تا کنون سیاست افغانستان را در برابر این دو کشور مورد بحث و ارزیابی قرار دهد و در این رابطه وظیفهٔ نظارت بر اعمال حکومت را انجام دهد. پارلمان، بخصوص مجلس نماینده گان مسألهٔ امنیت را در چنین سطح هرگز به صورت جدی مطرح نکرده است.

هر چهار مسأله به حیث مسایل اساسی و کلیدی باید در دستور کار مجلس نماینده گان و پارلمان کشور در مجموع قرار داده شود. هر چهار مسأله می توانند، در شرایط بحرانی حاضر با یکی یا دو شرایط بسنده به اعتراض عمومی بیانجامد. بحث در محافل روشنفکری، به وسیلهٔ رسانه ها و جامعهٔ مدنی برای بیداری ملی، قرار دادن این مسایل در اجندای سیاسی، نیل به تفاهم ملی در این موارد و فورمولبندی راه های حل کمک نماید.

کابل بانک کرزي ته د کمپاین له امله ...

کې اچولي دي. په ورته وخت کې ګلوبل پوسټ ورځپاڼې هم د افغان دولت له یوه مالي چارواکي سره چې نوم یې نه دی اخیستی په خبرو کې د دغه خبر تصدیق کړی دی. د افغانستان د قانون له مخې هر کاندید باید په معینه اندازه پیسې په انتخاباتي کمپاینونو کې لګولې وای، نو اوس داسې برېښي چې د کرزي انتخاباتي لګښتونه له قانون سره په تکر کې دي. داسې رپوټونه هم تر لاسه شوي چې له ولسمشر کرزي سره په انتخاباتي کمپاینونو کې د کریم خلیلي د معاونیت داعتبار په رنا کې د ایران د دولت له لوري هم په لکاهو وامریکایي ډالر مرستې شوې دي. خو اوس چې کابل بانک له سقوط سره مخامخ شوی داسې ښکاري چې حکومت د دغه بانک مالي ملاتړ ځکه کړی چې بانک په انتخاباتو کې د کرزي له کمپاین ځخه ملاتړ کړی و. د کابل بانک له سقوط وروسته د دغه بانک ونډه لرونکي تر جدي تعقیب لاندې ونیول شول او یو شمېر یې لا هم نظر بند دي. ویل کېږي چې ښایي د کابل بانک یوونډه وال هم محاکمه نشي، ځکه چې د کابل بانک په مالي سیستم او له حکومتي لوړ پوړو چارواکو سره یې د خزاینو په ارتباط کې داسې کارونه واره او مغلق سیستمونه شته چې هېڅکله به هم ولس ته په دې اړه معلومات ور نه کړل شي او داوس په ځېر به اصلي خبره همداسې پټه وساتل شي. همداشان د یوه بل خبر له مخې، دالکوزي ګروپ، چې مرکزیې د متحدو عربي امارات و په دوبۍ کې دی، اعلان وکړ چې هڅه کوي د هوالیه شوی کابل بانک واخلي. کابل بانک د تېرکال په مني کې یوناڅاپه د سقوط له خطر سره مخامخ شو او مشتریانو یې په تلوار سره خپلې پیسې ورځخه بېرته و ایستې، د کابل بانک د سقوط د خطر په اړه ملي او نړیوالو رسنیو راپورونه خپاره کړل او حتا ولسمشر کرزي هم په دې اړه د جدي تحقیقاتو امر ورکړ.

دافغانستان بانک رییس عبدالقدیر فطرت وایي، ځېرنو وښوده، چې له کابل بانک ځخه نژدې پنځه سوه اتیا میلیونه ډالره پوراخیستل شوی، چې تر دېره دا پور د دې بانک پانګه والو تر لاسه کړي او په بهر کې یې جایدادونه او ملکیتونه پرې اخیستي دي.

دالکوزي ګروپ افغان ځانګې پرون وویل له دې سره سره چې د فساد دستونزو په خاطر د افغانستان تر ټولو لوی خصوصي بانک (کابل بانک) د یومخ دېوالیه کېدو او سقوط سره مخامخ دی، دوی حاضر دي چې دا بانک واخلي او په پښو یې ودروي. الکوزی ګروپ باوري دی چې د فساد له مشکل سره سره په افغانستان کې بانکي سیکتور ډېر ګټور دی. د دې ګروپ اجراییه رییس جلیل الکوزي په یوه مرکه کې د کابل بانک نوم وانه خیست او نه یې نور د دې بانک درانیولو لپاره د پرمختګ نور جزییات ورکړل، خو هیله یې څرګنده کړه چې په دوو میاشتو کې دننه به معامله بشپړه کړي.

افغانستان له یوه بل ناورین سره ...

ګرېوان وي. ده زیاته کړه، اوسط عمر په اروپا کې له اویا کالو پورته دی، په جاپان کې له اتیا کلونو، خو په افغانستان کې پخواد عمر اوسط ۴۵ کاله و او اوس ۴۲،۸ کلونو ته راټیټ شوی چې دوه اعشاریه دوه کاله نور هم راښکته شوی دی، ځکه چاپیریال مناسب نه دی. په نورو ځایونو کې اوسط عمر مخ پر لوړېدو دی خو زموږ په ځای کې مخ پر کمېدو." په کابل کې داوبو د کمښت په اړه د اندیښنې په داسې حال کې وړاندې کېږي، چې د هېواد پلازمینه د چاپیریال له پلوه هم له جدي ستونزو سره مخ ده او د نړۍ یوله لسو ډېرو ککړو ښارونو څخه شمېرل کېږي. په کابل کې د امریکا سفارت هم خبرداری ورکوي، چې کابل د ککړ چاپېریال له امله له ډېرو ننګونو سره مخ دی. په کابل کې د امریکا سفارت مرستیال انتوني وین، چې د ځمکې د نړیوالې ورځې په لمانځونه کې یې ګډون کړی و وویل: "چاپېریال ساتنه د اقتصاد په پرمختګ او وده کې ډېره مرسته کوي. په دې له بل هر چا افغانان ښه پوهېږي، چې ځنګه د موضوع حل کړي او ښې ملي لارې چارې ورته پیدا کړي. دا د افغانستان د راتلونکې لپاره ډېره اړینه ده، چې ټول افغانان، سیاسي چارواکي، مذهبي کسان، مدني ټولنې، علمي مرکزونه او نور ټول په ګډه سره د چاپېریال په ساتنه کې کار وکړي او دا د ځان لپاره یو هدف وګرځوي." یو شمېر کتونکي په دې باور دي، چې رسنۍ د چاپېریال ساتنې او له ځمکې ځخه د ښې پالنې په برخه کې مهم رول لري، خو د چاپېریال ساتنې اداره وایي، چې دوی دومره بودیجه په واک کې نه لري، چې په دې برخه کې عامو خلکو ته درسنیو له لارې تبلیغ وکړي. په هر حال تر ځمکې لاندې او بو او د چاپېریال چټلوالی هغه خطر ناکې ستونزې دي، چې له مله یې په دې هېواد کې، په تېره بیا په کابل کې ژوند ناممکنوي، نو د دې لپاره په لومړي قدم کې باید دولت ژر تر ژره لاس په کار شي او په دې برخه کې ټولې بېرنۍ او ممکنه هڅې پیل کړي، همداشان په دویم قدم کې رسنۍ باید په دې برخه کې د تبلیغ له لارې خلک له یادو ستونزو خبر کړي او پر خطرناکو عواقبو یې پوه کړي. رسنۍ باید په دې برخه کې د پیسو مسئله مهمه ونه بولي، دا د هېواد او خلکو لپاره ستر خدمت دی او په دې برخه کې باید ټولې چاپېریال، تصویري او صوتي رسنۍ خپله ملي رسالت اداء کړي او په درېیم قدم کې خلک په د پورتنیو ستونزو په برخه کې هڅه وکړي او تر خپله وسه او توانه یې په مخنیوي کې خپله ونډه اداء کړي او خپل ژوند او خپل راتلونکی وژغوري.

پردفاع وزارت برید ځانمرګی نه بلکې یوه...

سلاکار رنګین دادفر سپنتا هم له دې غونډې ایستل شوی او یوازې ولسمشر، لوی درستیز او دملي دفاع وزیر په دې غونډه کې ګډون کړی دی. د دفاع وزارت چارواکي ادعا کوي چې ځانمرګی برید کوونکی په اې کارټ لرونکي موټر کې راغلی، خو تاند ته په دفاع وزارت کې یوې سرچینې د نه افشا کېدو په شرط ادعا وکړه چې دا د مارشال فهیم هغه نژدې کس و، چې د تاکنې او نه تاکنې په اړه یې د لوی درستیز او د دفاع وزارت د لومړي مرستیال ترمنځ شخړه شوې. په کابل کې دیوې نړیوالې رسنۍ مشر هم ویلي چې په دې اړه د دا اندیښنې په داسې حال کې وړاندې کېږي، چې د هېواد پلازمینه د چاپېریال له پلوه هم له جدي ستونزو سره مخ ده او د نړۍ یوله لسو ډېرو ککړو ښارونو څخه شمېرل کېږي. په کابل کې د امریکا سفارت مرستیال انتوني وین، چې د ځمکې د نړیوالې ورځې په لمانځونه کې یې ګډون کړی و وویل: "چاپېریال ساتنه د اقتصاد په پرمختګ او وده کې ډېره مرسته کوي. په دې له بل هر چا افغانان ښه پوهېږي، چې ځنګه د موضوع حل کړي او ښې ملي لارې چارې ورته پیدا کړي. دا د افغانستان د راتلونکې لپاره ډېره اړینه ده، چې ټول افغانان، سیاسي چارواکي، مذهبي کسان، مدني ټولنې، علمي مرکزونه او نور ټول په ګډه سره د چاپېریال په ساتنه کې کار وکړي او د ځان لپاره یو هدف وګرځوي." یو شمېر کتونکي په دې باور دي، چې رسنۍ د چاپېریال ساتنې او له ځمکې ځخه د ښې پالنې په برخه کې مهم رول لري، خو د چاپېریال ساتنې اداره وایي، چې دوی دومره بودیجه په واک کې نه لري، چې په دې برخه کې عامو خلکو ته درسنیو له لارې تبلیغ وکړي. په هر حال تر ځمکې لاندې او بو او د چاپېریال چټلوالی هغه خطر ناکې ستونزې دي، چې له مله یې په دې هېواد کې، په تېره بیا په کابل کې ژوند ناممکنوي، نو د دې لپاره په لومړي قدم کې باید دولت ژر تر ژره لاس په کار شي او په دې برخه کې ټولې بېرنۍ او ممکنه هڅې پیل کړي، همداشان په دویم قدم کې رسنۍ باید په دې برخه کې د تبلیغ له لارې خلک له یادو ستونزو خبر کړي او پر خطرناکو عواقبو یې پوه کړي. رسنۍ باید په دې برخه کې د پیسو مسئله مهمه ونه بولي، دا د هېواد او خلکو لپاره ستر خدمت دی او په دې برخه کې باید ټولې چاپېریال، تصویري او صوتي رسنۍ خپله ملي رسالت اداء کړي او په درېیم قدم کې خلک په د پورتنیو ستونزو په برخه کې هڅه وکړي او تر خپله وسه او توانه یې په مخنیوي کې خپله ونډه اداء کړي او خپل ژوند او خپل راتلونکی وژغوري.

پردفاع وزارت برید ځانمرګی نه بلکې یوه...

سلاکار رنګین دادفر سپنتا هم له دې غونډې ایستل شوی او یوازې ولسمشر، لوی درستیز او دملي دفاع وزیر په دې غونډه کې ګډون کړی دی. د دفاع وزارت چارواکي ادعا کوي چې ځانمرګی برید کوونکی په اې کارټ لرونکي موټر کې راغلی، خو تاند ته په دفاع وزارت کې یوې سرچینې د نه افشا کېدو په شرط ادعا وکړه چې دا د مارشال فهیم هغه نژدې کس و، چې د تاکنې او نه تاکنې په اړه یې د لوی درستیز او د دفاع وزارت د لومړي مرستیال ترمنځ شخړه شوې. په کابل کې دیوې نړیوالې رسنۍ مشر هم ویلي چې په دې اړه د دا اندیښنې په داسې حال کې وړاندې کېږي، چې د هېواد پلازمینه د چاپېریال له پلوه هم له جدي ستونزو سره مخ ده او د نړۍ یوله لسو ډېرو ککړو ښارونو څخه شمېرل کېږي. په کابل کې د امریکا سفارت مرستیال انتوني وین، چې د ځمکې د نړیوالې ورځې په لمانځونه کې یې ګډون کړی و وویل: "چاپېریال ساتنه د اقتصاد په پرمختګ او وده کې ډېره مرسته کوي. په دې له بل هر چا افغانان ښه پوهېږي، چې ځنګه د موضوع حل کړي او ښې ملي لارې چارې ورته پیدا کړي. دا د افغانستان د راتلونکې لپاره ډېره اړینه ده، چې ټول افغانان، سیاسي چارواکي، مذهبي کسان، مدني ټولنې، علمي مرکزونه او نور ټول په ګډه سره د چاپېریال په ساتنه کې کار وکړي او د ځان لپاره یو هدف وګرځوي." یو شمېر کتونکي په دې باور دي، چې رسنۍ د چاپېریال ساتنې او له ځمکې ځخه د ښې پالنې په برخه کې مهم رول لري، خو د چاپېریال ساتنې اداره وایي، چې دوی دومره بودیجه په واک کې نه لري، چې په دې برخه کې عامو خلکو ته درسنیو له لارې تبلیغ وکړي. په هر حال تر ځمکې لاندې او بو او د چاپېریال چټلوالی هغه خطر ناکې ستونزې دي، چې له مله یې په دې هېواد کې، په تېره بیا په کابل کې ژوند ناممکنوي، نو د دې لپاره په لومړي قدم کې باید دولت ژر تر ژره لاس په کار شي او په دې برخه کې ټولې بېرنۍ او ممکنه هڅې پیل کړي، همداشان په دویم قدم کې رسنۍ باید په دې برخه کې د تبلیغ له لارې خلک له یادو ستونزو خبر کړي او پر خطرناکو عواقبو یې پوه کړي. رسنۍ باید په دې برخه کې د پیسو مسئله مهمه ونه بولي، دا د هېواد او خلکو لپاره ستر خدمت دی او په دې برخه کې باید ټولې چاپېریال، تصویري او صوتي رسنۍ

شدن این نیروها به ملیشه ها" گفت که این نیروها "بسیار با دقت نظارت" خواهند شد. نمایندهٔ سابق غیر نظامی ناتو در افغانستان گفت: "سلاح ها ثبت دفتر خواهند شد، مشخصات افراد(اثرانگشت، عکس چشم و...) ثبت خواهند شد، و آنها تحت مسوولیت عملیاتی رییس پولیس محلی خواهند بود." تا اکنون، ۴ هزار نفر برای این نیرو استخدام شده است و در نظر است، تا ۳۰ هزار نفر دیگر نیز استخدام شود. بر اساس این طرح، به ۱۰۰ ولسوالی از ۴۲۰ ولسوالی افغانستان، ۳۰۰ نفر فرستاده خواهد شد. نیروهای پولیس محلی افغان، سه هفته آموزش نظامی می‌بینند و پس از "ماموریت آموزشی ناتو در افغانستان" که مسوول آموزش و تجهیز نیروهای امنیتی افغان است، اسلحه، رادیو و وسائط نقلیه را برای شان تدارک می‌بیند. آنها تقریبا ۶۰ درصد معاش پایهٔ پولیس ملی را که ۱۶۵ یورو است، دریافت می‌کنند، و یونیفورم متفاوتی می‌پوشند.

جنرال ویلیام کادویل، قوماندان ماموریت آموزشی ناتو در افغانستان می‌گوید: "آنها اجازهٔ دستگیری ندارند، آنها فقط ظرفیت دفاعی محسوب شده و به صورت منطقه یی استفاده می‌شوند." او همچنین افزود: "ما جنگسالار نمی‌خواهیم."

افغان کولتور د نړۍ په ۲۵ هېوادونو کې لومړی مقام وګاټه

د اسلام اباد په نړیوال اسلامي پوهنتون کې له یوې اوونۍ را په دې خوا کولتوري نندارتون روان و، چې د نړۍ له پنځه ویشتو هېوادونو څخه څه باندې ۴۰ کولتورونو په کې سیالي ترسره کړه. افغان محصلانو هم خپل تاریخي اثار، جامې، کتابونه، انځورونه، خوراکونه، او یو شمېر ملي لباسونه نندارې ته وړاندې کړل. په دغه پوهنتون کې د کولتوري نندارتون داوونۍ د ځانګړي کمېسیون له خوا، چې یو شمېر عرب او پاکستاني استادان او کولتورپوهان یې غړیتوب لري، افغان کولتور ته لومړي مقام ورکړل شو.

په دغه نندارتون کې د پاکستان د مختلفو پرګنو د کولتورونو ترڅنګ د سعودي عرب، ایران، چین، اندونیزیا، مالیزیا، سومالیا، نیجر او سوډان په ګډون د نړۍ ۴۰ کولتورونو تر منځ سیالي ترسره شوه. دا لومړی ځل نه دی چې په دغه نړیوال پوهنتون کې افغان کولتور دا مقام تر لاسه کوي، تېر اووړم کال یې هم لومړی مقام خپل کړی و. د تاند د راپور له مخې، په دغه پوهنتون کې د نړۍ له ۵۰ هېوادنو څخه د زرګونو محصلانو تر ځنګ ۶۵۰ افغان محصلان پر لوړو زده کړو بوخت دي.

سرنوشت روابط امریکا و پاکستان

مادامی که فقدان اعتماد در روابط پاکستان و امریکا به چشم می‌خورد، این روابط مثمر نخواهد بود و به تحقق اهداف دیپلوماتیک مد نظر دو کشور منجر نخواهد شد. با توجه به اینکه امریکا، پاکستان را برای اقدام در راستای خواسته‌های کلیدی واشنگتن تحت فشار قرار می‌دهد، گام بعدی ایالات متحده چه خواهد بود؟ این پرسش از هفتهٔ گذشته و با توجه به مطالبی که در خصوص سرنوشت روابط امریکا و پاکستان به گوش می‌رسد، مطرح شده است. این در حالی است که مقام‌های استخباراتی دو کشور هفتهٔ گذشته نشستی کاملا علنی داشتند. این موضوع بی‌شک روشن و مبرهن است که روابط میان دو کشور از ثبات چندانی برخوردار نیست. امریکا به طور قطع به دنبال تحت فشار قرار دادن پاکستان برای اقداماتی است که از سوی بسیاری در اسلام آباد مورد قبول نیست.

روابط دو کشور به خصوص از ماه جنوری سال جاری و زمانی که ریموند دیویس، دیپلومات امریکایی و از عوامل سازمان جاسوسی سیا به جرم کشتن دو مرد جوان پاکستانی دستگیر شد، دچار چالش‌های جدی شده است.

پاکستان نخست از پذیرفتن ادعای واشنگتن مبنی بر مصونیت دیپلوماتیک دیویس و آزاد کردن وی سر باز زد. با این حال، حکم نهایی در خصوص دوسیهٔ دیویس وی را به پرداخت خون‌بها به خانوادهٔ کشته شده گان محکوم کرد.

دیویس یک ماه پیش بلافاصله پس از آزاد شدن از زندان از پاکستان خارج شد.

دوسیهٔ دیویس تبعات بسیاری داشت و مسایلی را به بار آورد که ممکن است، به مدت چندین سال غیر قابل حل باقی بماند.

از دیدگاه بسیاری از مردم پاکستان، امریکا مشخصا در حال جنگ برای حل و فصل چالشی غیرقابل حلی است.

امریکا بی‌هیچ تردیدی منفورترین کشور در پاکستان به شمار می‌رود.

بخشی از احساسات ضد امریکایی در پاکستان ناشی از خشم اکثر مردم از سیاست‌های واشنگتن نسبت به جهان اسلام است که نمود آن در جنگ‌های افغانستان و عراق در سال‌های اخیر و مسایل و موضوعات مربوط به فلسطین به چشم می‌خورد.

گسترش و ادامهٔ حمایت امریکا از اسراییل شاید از سوی گروه حاکم کشوری همچون پاکستان نادیده گرفته شود، اما این موضوع همواره در جاده های کشورهای جهان اسلام در اذهان مردم جریان دارد.

امریکا ممکن است، هرگز نتواند، در جلب نظر مردم پاکستان و کسب محبوبیت در میان آنها موفقیتی به دست آورد، مگر اینکه در سیاست‌های خود تغییر ایجاد کند.

این در حالی است که امریکا در حال حاضر در روابط خود با مقام‌های اسلام آباد نیز، به طرز چشمگیری دچار مشکل شده و از برقراری صلح و آشتی باز مانده است.

این موضوع از دیدگاه بسیاری نشات گرفته از پاره‌یی از مسایل، از عملیات‌های ویژهٔ سیا در خاک پاکستان گرفته، تا مسایل پیچیده‌تری در خصوص حملات هوایی نیروهای امریکا که به طور روزانه ملاحظه می‌شود، است.

اما عامل اصلی دیگری که به آسیب دیدن روابط دو کشور کمک می‌کند، در حقیقت این دیدگاه است که واشنگتن از جامهٔ عمل پوشاندن به سخنان خود بازمانده است.

این مسأله به طور اخص به موضوع حمایت نظامی و اقتصادی امریکا که بیشتر قالبی کلامی و امید بخش دارد، تا واکنش عملی، مربوط می‌شود.

در حالی که حامیان تقویت روابط امریکا و پاکستان به میلیاردها دالر کمک واشنگتن که تاکنون به پاکستان اعطا شده و میلیاردها دالری که قرار است، در آینده در اختیار این کشور قرار گیرد، اشاره می‌کنند، برای بسیاری دیگر از مردم عادی پاکستان به هیچ وجه دلیلی منطقی وجود ندارد که تحت تاثیر چنین ادعاهایی قرار گیرند.

ثمرهٔ کمک‌های امریکا در واقع برای مردم عادی پاکستان در جایی قابل مشاهده نیست و این کمک‌ها به گونه‌یی نبوده که موجب تحت تاثیر قرار گرفتن آنها شود.

در عین حال، در خصوص حمله‌های طیاره های بدون سرنشین امریکا به خاک پاکستان برخی از خبرنگاران مدعی شده‌اند که این موضوع نارضایتی اسلام‌آباد را به دنبال داشته است؛ چرا که برخی از منافع این کشور با این حمله‌ها مورد تهدید قرار گرفته است.

موضوع حل نشدهٔ دیگر، عدم موفقیت امریکا در به دست آوردن اعتماد مقام‌های پاکستان است و این در حالی است که اسلام آباد روابط را بر پایهٔ چارچوب همکاری‌های مشترک در نظر می‌گیرد.

با این حال تاکنون روابط اسلام آباد و واشنگتن صرفا ارتباط یک جانبه در نظر گرفته شده است و امریکا در قبال خدماتی که پاکستان برای این کشور انجام می‌دهد، پول می‌پردازد.

باید توجه داشت که این نوع روابط در طولانی مدت جوابگو نخواهد بود. مادامی که پاکستان به امریکا اعتماد نکند، روابط همچنان به تیره گی خواهد گرایید؛ حتا اگر واشنگتن توانایی‌های نظامی خود را به طور موفقیت آمیز برای تسلیم شدن اسلام آباد به کار گیرد.

با توجه به حضور دایمی پاکستان در منطقه، باید در نظر داشت که حمایت فعالانهٔ این کشور از امریکا مطمینا در موفقیت یا شکست واشنگتن در رسیدن به اهداف خود در منطقه نقش بسزایی خواهد داشت.

پر دفاع وزارت برید ځانمرګی نه بلکې یوه خپلمنځي نښته وه

پر دفاع وزارت له حیرانوونکي برید څو ورځې تېرې، خو لا هم د دې برید د څرنګوالي په اړه پوره معلومات نشته.

تاند ویبپانې نوې داسې معلومات تر لاسه کړي چې نښيي په دفاع وزارت هېڅ ځانمرګی برید نه دی شوی، بلکې دا په دفاع وزارت کې د ننه خپلمنځي نښته وه.

تاند ته په دفاع وزارت کې یوې سرچینې ویلي چې لانجه د لوی درستیز او دلومړي مرستیال نظري ترمنځ وه، دوی په دفاع وزارت کې د یو جنرال د تاکنې په اړه لانجه کړې او وروسته د دوی د ساتونکو ترمنځ وسلواله نښته شوې ده.

دفاع وزارت هم له پیله د دې پېښې د پټولو هڅې کړې ده، په همغه لومړی ورځ یې ژور نالېستان سیمې ته پرې نښودل او ان ځینې یې وډبول.

دفاع وزارت چارواکي وایي چې دا ځانمرګی وا وړاندې له دې چې خپل ځان ته چاودنه ورکړي، دامنیتي ځواکونو له خوا ووژل شو. سره له دې چې دفاع وزارت د ځانمرګي واسکټ او چاودېدونکي مواد ژور نالېستانو ته نښودلي، خو نه یې د ځانمرګي د جسد او نه یې هم د هغه د هویت په اړه پوره معلومات ورکړي دي.

په کابل کې د تاند خبریال پرله پسې هڅه کړې چې د ځانمرګي جسد وګوري، خو هیڅوک نه پوهیږي چې د ځانمرګي جسد چېرته دی او چارواکي هم په دې اړه له څه ویلو ډډه کوي. خبریال وایي چې له زیاتو هلو ځلو وروسته په دې باوري شوی چې په دفاع وزارت هیڅ ځانمرګی برید نه دی شوی. له پېښې وروسته ولسمشر د دفاع وزیر او لوی درستیز ارګ ته وغوښتل او هلته یې غونډه دومره پټه وه، چې ان د ملي امنیت ۳ مخ

کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها و مجازات ظالمانه، غیر انسانی یا تحقیر آمیز

ماده اول: ۱- از نظر این کنوانسیون شکنجه چنین تعریف می گردد: هر عمل عمدی ک بر اثر آن درد یا رنج شدید جسمی یا روحی علیه فردی به منظور کسب اطلاعات یا گرفتن اقرار از او ویا شخص سوم اعمال می شود، شکنجه نام دارد. (همچنین) مجازات فردی به عنوان عملی که او یا شخص سوم انجام داده است و یا احتمال می رود که انجام دهد، با تهدید و اجبار و بر مبنای تبعیض از هر نوع و هنگامی که وارد شدن این درد ورنج و یا به تحریک و ترغیب و یا با رضایت و عدم مخالفت مامور دولتی و یا هر صاحب مقام دیگر انجام گیرد، شکنجه تلقی می شود.

این پیام از طرف کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان تقدیم گردید

برای نشر اعلانات تان به این شماره ها تماس حاصل نمایید: ۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴ / ۰۷۸۳۱۶۰۴۵۰ - ۰۷۰۰۵۹۶۲۰۵ / ۰۷۹۷۸۵۹۰۴۰

ارادهٔ ورځپاڼه یوازې د سرلیکنې ننګه کوي، نورې لیکنې د لیکوال خپل نظر دی، ورځپاڼه یې مسوولیت پر غاړه نه اخلي.

حق الاشتراک:
قیمت یک شماره: (۵) افغانی
سالانه: ۲۰۰۰ افغانی
شش ماهه: ۱۰۰۰ افغانی
برای موسسات و سفارتخانه ها:
سالانه ۳۰۰ دالر امریکایی
شش ماهه ۱۵۰ دالر امریکایی

مرکز نشرات افغان
روزنامهٔ ملی اراده
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: خادم احمد
موبایل:- ۰۷۰۰ ۵۹۶۲۰۵
Khadem.kabul@yahoo.com
معاون: استاد مرتضی فرحتیار
موبایل:- ۰۷۹۷۲۵۳۱۶۴
Farhatyarm@yahoo.com

ادیتور پشتو: مجیب الرحمن امیری
موبایل:- ۰۷۰۸۸۸۷۰۶۶
دیزاین: انجینیر محمدجمیل "امیری"
همکار تخنیکی: محمدجمیل "احمدی"
مسوول توزیع و بازاریابی: عبدالسمیع
۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴
ایمیل:
erada.daily@yahoo.com
آدرس: دهمزنگ، عقب سینمای بریکوت، سرک اول کارته چهار.

ERADA DAILY
Afghan Media Resource center
Establisher and Concessionaire:
Haji sayed Daud
Editor in chief: Khadem Ahmad
Editor: Farhat yar
Pashto Editor: Mojiburahman Amiri
Designer: Eng, Mohammad Jamil Amiry
Address: Behind Baree kout-cinema,
first street of karti-e-char
Email: erada.daily@yahoo.com